

SZÓKE FERENCNÉ

Általános Iskola és Diákotthon

Csapi

Néhány ötlet az olvasási kedv felkeltéséhez

„Jó oktató, aki virgács nélkül oktat!
Választott, hű barát, ki sohase zaklat,
de kész a hívásra, s mindig ad, ha adhat”
(*Babits: Ritmus a könyvről*)

„Az irodalom egyben nagyszerű eszköz az olvasási kedv, az olvasási igény fölkelésében, megteremtésében, általában a könyv megszerettetésében is, éppen élményt nyújtó, érdeklődést gerjesztő szerepénél fogva. Napjainkban erre az olvasási készségre is égetően nagy szükség lenne, mert csak egy igényes és értő olvasási kultúrával tudnánk ellensúlyozni a metelyező, minden szabad időnkre rátelepedő gépi tömegkultúrát.” Így vélekedik Dobcsányi Ferenc a Módszertani Közlemények 1995/3. számában.

Véleményét teljes mértékben osztom, ezért szeretném most közreadni néhány tapasztalatomat, eredményemet az olvasóvá neveléssel kapcsolatban.

Cigánygyerekeket tanítok 5.-től 8. osztályig. Minden igyekezettel azon vagyok, hogy beléjük oltsam az olvasás gyönyörűségét. Az iskolában, mely egyben diákotthon is, a könyvtárosi teendőket is ellátom. Miután szerettem ezt a munkát, szabad időmben sokat tartózkodom a könyvtárban. Ha nincs is kölcsönzési idő, az ajtó nyitva, bárki bejöhethet, ha kedve van.

Boldogság tölt el, amikor bűvárokodó gyerekek ülnek körbe az asztalt. De akkor is örülök, ha csak azért jött be valamelyikük, hogy egy kicsit körülnézzen. Aztán amikor meglátja a szebbnél szebb könyveket, belemélyed a lapozgatásba.

No és a kicsinyek! Ők a legszorgalmasabb olvasóim! Már szinte szokássá vált, hogy a legérdekesebb olvasmányokat elmesélik nekem is, részleteket olvasnak fel belőle. Nincs nagyobb öröm, mint amikor egy elsős ragyogó szemmel mutatja be „tudományát”. Ez szinte csoda! A kis emberpalánta, aki nemrég még csak nézelődő volt a könyvtárban, most komoly képpel olvas!

Bevallom, az irodalomban a líra áll hozzám közelebb. Így talán érthető, hogy nagy hangsúlyt helyezek a verstanulásra, sőt a versírásra is. Már második éve „Így írunk mi” címmel saját kötetet adunk ki a tanulók verseiből. Sőt a költészet napján maguk a szerzők adják elő költeményeiket.

Azt hiszem, az sem meglepő, hogy a négy osztály közül legszorosabb kapcsolatom a saját osztállyal van. Ők ötödikesek. Az osztálytermet úgy rendeztük be, hogy szabad polcokon számos könyv sorakozik, melyet bármikor bárki levehet. Számukra már természetes, hogy használják a Helyesírási szabályzatot, bűvárokodnak a lexikonokban, szótárakban.

Amikor az irodalmi tankönyv utolsó fejezetéhez érkeztünk, „előntött” bennünket az olvasási láz. Móra-köteteket vittem be az osztályba, mindenkinek jutott, válogathattak kedvükre. A feladat az volt, hogy válasszon ki-kí magának egy elbeszélést, azt értelmesen „adja elő” osztálytársainak, majd olvassa fel belőle a számára legszebb részt.

Megindult a verseny: Kié lesz a legérdekesebb, ki adja elő legjobban, ki a legszebben olvasó?

Szívesen választottak érzelmes elbeszéléseket, de a történelmi témájú olvasmányok is kedveltek voltak. Meg kell mondanom, élveztem ezeket az órákat. Jó volt nézni az osztályt, amikor hallgatták társaikat. Csend, nevetés, csillogó szem, elismerő megjegyzés – ez volt a jutalom az előadónak.

Van az osztályomban egy tanuló, aki saját bevallása szerint legjobban a könyvtárban szeret lenni, s ha felnő, könyvtáros lesz! Ő búvárkodta elő a Timur és csapata című regényt. Tudniillik mint könyvtári felelős ajánlja és viszi a könyveket osztálytársainak. Bár a legújabb kiadású 5. osztályos irodalomkönyvből már kimaradt e mű, mi mégis elolvastuk. Először csak részleteket, aztán egyre jobban „ízlett”, hiszen már volt, aki elolvasta, s még inkább felkeltette az érdeklődést. Így történt, hogy napokon belül már mindenki ismerte a regényt, s azon kezdtünk el gondolkodni, hogyan alakíthatnánk mi is egy hasonló csapatot! Ezek a gyerekek nem voltak kisdobosok sem, tehát nem ismerhetik az úttörőélet „timuri tetteinek” időszakát. Abban maradtunk, hogy a következő tanévben mindenképpen visszatérünk e témához.

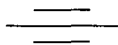
Kellemes perceket okoztak azok a játékok is, melyeket egy-egy fejezet lezárásakor szoktunk játszani. Ilyen a *pantomim*, mely főleg a János vitéz olvasása után örvendett nagy sikernek. Egyedül vagy csoportosan bemutattak valamit, amit aztán a megfejtő kívülről idézett, mivel nagyon sokat tudtak kívülről a műből. Fontos volt a pontosság és a szép versmondás is.

A prózai művek megismerése után egy-egy jelenet bemutatása volt a feladat. Ki kellett találni a szerzőt, a címet, a szereplőket.

Azt is szívesen vettem, ha rajzban fejezték ki élményeiket. A sikeres munkákat mindig kitettük a faliújságra.

Amikor pedig kimondottan a gyenge olvasókkal foglalkoztam, a jó olvasók válogathattak a „Varázstarisznya” tartalmából. A tarisznyában a Nők Lapjából kivágott, kemény papírra ragasztott, hangulatos, színes képekkel illusztrált mesék találhatók. Előnye, hogy csak egy lapnyi, könnyen kézbe vehető és cserélhető egymás között.

A tanév végén egy pályázaton pénzt nyertünk, melyet a könyvvállomány bővítésére használtunk fel. Úgy tervezem, hogy a szorgalmas olvasóim közül néhányat magammal viszek vásárolni. Hadd legyen öröm számára már a könyv megvétele is. Válassza ki maga azokat a könyveket, melyeket szívesen olvasnak majd társai is!

DR. KISS TIHAMÉR

Kossuth Lajos Tudományegyetem

Debrecen

A gyermekek matematikai gondolkodásának megalapozásáért

Iskolába kerülve feltűnően sok gyermek szenved kudarcot a matematikai tanórákon. E tanórákon tett látogatásaim során figyelhettem és állapíthattam meg, hogy hazánkban már a hetvenes évek óta ismertté vált korszerű matematikai oktatásmethodikák ellenére, ha még az új Nemzeti Alaptanterv alapján tanítja is a pedagógus a számtant és mértant, illetve első osztálytól a matematikai alapismereteket, – ezt még a Herbarttól örökölt és a szovjet pedagógia által az ötvenes-hatvanas években alkalmazott módszerrel tanítja. Nem veszi figyelembe az adott osztály tanulói-nak értelmi fejlettségi szintjét, a spontán szerzett értelmi művelési tapasztalataikat, hanem centri-